

The Last Mass Mail

Kritiklabbet at Supermarket 2018

No 6 · Friday · 27 April 2018 · Stockholm

Konsten att dra sig undan, eller The narcissistic non-piece

Söndag. Liksom föregående dagar på mässan kan Supermarket Art Fair liknas vid att kliva in i sitt eget instagramflöde, ett slukhål av högljudda ambitioner. Verken förenas i ett vrål, om än lite tystare denna sista dag.

En mättad och smått slö stämning råder. Jag vet inte om konsten är mottaglig för kritik idag, jag tycker den verkar känslig, lite bakfull och odräglig. Eller så är det jag som är det. Så jag drar mig undan, finner ett eget rum. Här är tyst, tomt och ogenomtänkt. Därför vilsamt.

Den tysk-koreanske filosofen Byung-Chul Han behandlar ämnet kollektiv utmattning i boken Trötthetssamhället. Han talar om vad han kallar ”annorlundahetens försvinnande i vår tid”, en tendens som medför att vi alla lider brist på negativitet. Ett patologiskt tillstånd som beror av ett övermått av positivitet. Heja.

Här är jag nu. En våning upp, i konstmässans överjag. Meta-kritisk, bortsprungen, undangömd och utmattad. Drar mig tillbaka för att vårda min positiva bristsjukdom. Flyr överflödet via narcissism. Det vill säga griper den utväg jag lärt som ett barn av vår tid: går till toaletterna, går in i mig själv, plockar fram min iphone, tar en selfie.

Det sägs att kritiken, i sin etymologiska kostym detsamma som kris, nu är i verklig kris. Det vill säga dubbelkris. Eller snarare tvärtom; när kritiken tvingas underminera sig själv blir ingenting kvar. Ett slukhål. En död vinkel på en toalett. Att spegla sin egen baksida, liksom denna kritiker som nu skriver meta-kritik om sitt eget (icke)verk.

Övermåttet av positivitet yttrar sig som ett överflöd av intryck, information och impulser, vilket radikalt förändrar uppmärksamhetens struktur och ekonomi, skriver Han. Varseblivningen blir fragmentarisk, förstörd. Om kritikens fundamentala mekanism är urskiljandet, blir det svårt för denna verksamhet att hävda sig i en övermåttad värld.

Jag dansar lite för mig själv. Ingen ser på. Dance like nobody’s watching. Det glömda rummet ber inte om min uppmärksamhet, därför får det den.

Filosofen Johann Georg Hamann har talat om känsligheten som kritisk förmåga. I essän Från kritik till performerandets skeende går Marcia Sá Cavalcante Schuback via Hamann för att ställa frågan om vår tid verkligen behöver mer kritik, eller om samtiden tvärtom visar oss att vi saknar en kritisk förståelse av kritiken. Det skulle ha sin

grund i att känsligheten aldrig erkänts som kritisk i kritikens diskurs. Jag tilltalas av tanken på att den kritiska förmågan är detsamma som känslighet, som lyssnande, avvägningar. Men också känsligheten tar skada av övermått, den blir då snabbt till avtrubbad stumhet.

I samma essä lyfter Sá Cavalcante Schuback problemet att kritiken har kidnappats och inkorporerats i institutionerna, vilka numera genom självkritik förkommer eventuell kritik och undandrar sig på så vis det värdefulla kritiska tryck som med nödvändighet måste komma utifrån. Att kritisera sig själv är ingen konst. Det är en färdighet som inte ens behöver övas upp. Kanske är denna text kulmen av den narcissistiska kritiken och en yttersta konsekvens av det de kallar uppmärksamhets-ekonomi. Det utmattade. Det inåtvända. Det undergrävande.

Jag är fortfarande ensam i det undandragna. I det hemliga rummet finns tre speglar för självkritiska förehavanden.

Om överflödet som sådant inte möjliggör kritik, skulle då att praktisera undandragandet vara en utväg? Det liknar en strategi, men är egentligen snarare en omedelbar och desperat reaktion. Narcissism som respons på övermått av sinnesintryck och hastiga stimuli, en igelkottsrörelse. Att sammanfalla med sig själv som allergisk reaktion. Det är också en konsekvens av att vilja vara allt på samma gång; konstnär och kritiker och någon, vem som helst, som försöker hitta ett andrum.

Byung-Chul Han lyfter fram den djupa, kontemplativa uppmärksamheten som upphov till mänsklighetens kulturella prestationer. I vår samtid trängs denna undan till förmån för den så kallade hyperuppmärksamheten. Supermarket Art Fair är, i komprimerad form, en visserligen inspirerande men över måttan utmattande erfarenhet av just denna. Som botemedel rekommenderar Han, i korthet, ledans och vredens terapi. Jag praktiserar enbart konsten att dra mig undan.

Josefin Gladh

Konserverad samtid för avlägsen framtid

— Sending out an S.O.S to the future world & Message in a bottle • Cecilia Sering & Valentin Grigorov
Galleri Rostrum

S. Runesson lyssnar på meddelanden till framtiden och fascinerar av tanken, hur bruset från en tid ska framföras i en annan, snarare än av verket i sig.

I galleri Rostrums monter är året 3018, och ett arkiv med bevarade och konserverade objekt från 2018 ställs ut i olika former av glasburkar. På en hylla står Cecilia Serings & Valentin Grigorovs "Sending out an S.O.S to the future world" och "Message in a bottle" [sic]. I en av burkarna ligger en mp3-spelare där det genom ett par hörlurar går att lyssna på musik; någon form av alternerande techno/house, och i den andra flyter en liten flaska med kork i en grön vätska, även den försedd med hörlurar och tillhörande musik. Titlarna gör att det initialt känns lättillgängligt – här sänds ett meddelande ut, rent bokstavligt i burkar, som båda alluderar på de välkända låtarna av The Police.

Människans vilja att kapsla in tiden för framtida människor, eller för den delen andra varelser, är som bekant inte ny. Vi skickar ut både Bowie och Teslor i rymden. Anna von Hausswolff sände med hjälp av Kvarnbergets Amatörradioförening SK0UX ut sin konsert på Drama-

ten 2016 i rymden. Men vad består nödmeddelandet i? Morsekoden SOS har i en populärkulturell tolkning stått för "Save our Souls". Med det i åtanke gör jag den, kanske lättköpta, tolkningen att dessa found objects, i form av en mp3-spelare och en flaskpost, dunkar ut vår framtidsångest med hjälp av den för samtiden representativa elektro-musiken. Men detta utan ett klart svar på vad som egentligen behöver räddas. Greppet är tankeväckande, men till skillnad från Hausswolffs magnetiska konsert är det snarare tanken på den framtida åhöraren än upplevelsen av verket i sig som jag fascinerar av; bruset från en tid framförd i en annan. Och det är förstås just så konceptuell konst verkar. Men om det når några högre höjder än till denna mänsklighetens besatthet av den oöverskådliga framtiden är jag mindre säker på.

S. Runesson

Textens tidskapslar

I sin tredje text konstaterar Bosse Leppänen att konstnärerna förändrat två av de konstverk han tidigare recenserat i The Last Mass Mail – kanske till följd av ängslighet. Har förändringarna gjort hans tidigare recensioner mer eller mindre relevanta?

En del av det jag fastnade för vid Elena Rembos ögonbrynsmassage var prissättningen. Genom att massera för 9.90 SEK undervärderade hon sin egen konst. Det framstod som ett slags statement. Men sedan hände något oväntat. Priset ändrades – först till 99.90 – sedan till frivilliga donationer. Att höja det med ytterligare en nia, hade varit konceptuellt renare. Mer självsäkert. Istället lade hon över hela ansvaret för värderingen på besökarna. Blottade sin ambivalens. Och slöt sig därmed till den tröttsamt stora gruppen: unga människor som inte vet sitt eget värde.

När den sura lappen bredvid Steinunn Gunnlaugsdóttirs ketchupkonst försvann fyllde jag av liknande känslor. Att den städades bort – tillsammans med mathögarna – men att regnbågen förblev orörd – kändes som ett antiklimaktiskt avslut till det passivt aggressiva och tvättstugekrigiska censurförsöket. En kompromiss ovärdig dramatik.

Men det som störde mig mest med förändringarna var kanske den inverkan de hade på mina texter. Plötsligt kändes det jag skrivit som osanning. Eller åtminstone inaktuellt.

För ett tag sedan bröt jag mig in i en industrilokal åtta stationer längre ut på tvärbanan för att titta på konst.

Inne på Lövhölmens industriområde finns det två sorters uttryck. De legitima och illegitima. Bestående och försvinnande. I den äldsta och mysigaste tegellokalen har man öppnat ett galleri. Och låtit de andra, mer fulindustriella, förfalla. Bortglömda platser, som sedan dess besökts av en del intressanta streetkonstnärer. Jag klättrade över en vallgrav av regnvatten och giftigt avfall för att fotografera deras verk. Bilder som fortfarande finns kvar i min mobiltelefon. Nu river man de nedgångna lokalerna – otillgängliggör deras konst för sin lilla och kriminella publik.

Minnet får mig att tänka om. Att sluta irriteras av konstens metamorfoser. Kritiken är – med sin dokumentation i text och bild – ett viktigt verktyg för att rädda ögonblickskonsten. Den oönskade, illegala, eller självförstörande konst. Att sluta sig – som en tidskapsel – runt annars försvinnande upplevelser.

Bosse Leppänen

FEUILLETON

David Hume

Of the Standard of Taste

Part 6

THE CASE is not the same with moral principles as with speculative opinions of any kind. These are in continual flux and revolution. The son embraces a different system from the father. Nay there scarcely is any man, who can boast of great constancy and uniformity in this particular. Whatever speculative errors may be found in the polite writings of any age or country, they detract but little from the value of those compositions. There needs but a certain turn of thought or imagination to make us enter into all the opinions, which then prevail, and relish the sentiments or conclusions derived from them. But a very violent effort is requisite to change our judgment of manners, and excite sentiments of approbation or blame, love or hatred, different from those to which the mind, from long custom, has been familiarized. And where a man is confident of the rectitude of that moral standard, by which he judges, he is justly jealous of it, and will not pervert the sentiments of his heart for a moment, in complaisance to any writer whatsoever.

Of all speculative errors, those which regard religion are the most excusable in compositions of genius; nor is it ever permitted to judge of the civility or wisdom of any people, or even of single persons, by the grossness or refinement of their theological principles. The same good sense, that directs men in the ordinary occurrences of life, is not hearkened to in religious matters, which are supposed to be placed altogether above the cognisance of human reason. On this account, all the absurdities of the pagan system of theology must be overlooked by every critic, who would pretend to form a just notion of ancient poetry; and our posterity, in their turn, must have the same indulgence to their forefathers. No religious principles can ever be imputed as a fault to any poet, while they remain merely principles, and take not such strong possession of his heart, as to lay him under the imputation of bigotry or superstition. Where that happens, they confound the sentiments of morality, and alter the natural boundaries of vice and virtue. They are therefore eternal blemishes, according to the principle above mentioned; nor are the prejudices and false opinions of the age sufficient to justify them.

It is essential to the Roman Catholic religion to inspire a violent hatred of every other worship, and to represent all pagans, mahometans, and heretics, as the objects of Divine wrath and vengeance. Such sentiments, though they are in reality very blameable, are considered as virtues by the zealots of that communion, and are represented in their tragedies and epic poems as a kind of divine heroism. This bigotry has disfigured two very fine tragedies of the French theatre, POLIEUCTE and ATHALIA; where an intemperate zeal for particular modes of worship is set off with all the pomp imaginable, and forms the predominant character of the heroes. "What is this," says the sublime JOAD to JOSABET, finding

her in discourse with MATHAN the priest of BAAL, "Does the daughter of DAVID speak to this traitor? Are you not afraid, lest the earth should open and pour forth flames to devour you both? Or lest these holy walls should fall and crush you together? What is his purpose? Why comes that enemy of God hither to poison the air, which we breathe, with his horrid presence?" Such sentiments are received with great applause on the theatre of Paris; but at London the spectators would be full as much pleased to hear Achilles tell Agamemnon, that he was a dog in his forehead, and a deer in his heart; or Jupiter threaten Juno with a sound drubbing, if she will not be quiet.

Religious principles are also a blemish in any polite composition, when they rise up to superstition, and intrude themselves into every sentiment, however remote from any connection with religion. It is no excuse for the poet, that the customs of his country had burthened life with so many religious ceremonies and observances, that no part of it was exempt from that yoke. It must for ever be ridiculous in Petrarch to compare his mistress, LAURA, to JESUS CHRIST. Nor is it less ridiculous in that agreeable libertine, Boccace, very seriously to give thanks to GOD ALMIGHTY and the ladies, for their assistance in defending him against his enemies.

David Hume

Ett ögonblick av stilla olycka

My Body The Rules. •
Mar Reykjavik
Storm and Drunk
Madrid, Spain

Ann-Christin Högnabba ser en drabbande iscensättning av vår fascination inför olyckan och blir lättad när hon, till skillnad från de olycksdrabbade, tillåts lämna scenen.

Jag fastnar framför videofilmen som rullar inför mina ögon. Det enda som rör sig är kameraögat. Aktörerna står stelnade i sina poser i ett nödläge på ett flygplan, men som ett allvetande medvetande sveper kamerablicken över dem alla, registrerar varje detalj i passagerarnas och kabinpersonalens blickar och gester.

Det är som en monumentalmålning med sitt persongalleri och alla detaljer, för exakta för att vara hämtade ur verkligheten, en drabbande iscensättning av vår fascination inför olyckan som utspelar sig framför våra ögon. Det närvarande kameraögat dunstar bort ur kvasiverkligheten genom nödutgången. Jag är lättad över att ha kommit ur bilden med en förhöjd känsla av allseende verklighetsuppfattning.

Ann-Christin Högnabba

The Last **Last Mass Mail** (thank you and goodbye)

What you hold in your hand is the last issue of The Last Mass Mail, a newspaper with participative criticism that Kritiklabbet produced during Supermarket Art Fair 2018 in Stockholm. For five days we moved our editorial operations to a busy fair context, invited the visitors to write for us, and in the middle of this bedlam we made five issues of a newspaper dedicated to criticism that we also distributed on-site. In this last issue we publish some of the texts that reached us in the last hours of the fair. The Last Mass Mail was an experiment, like all the activities of Kritiklabbet. We came to Supermarket to learn, as in to teach ourselves, about new forms of writing, reading and circulating critical texts in the post-digital public sphere. We also came to show the audience what an editorial process could look like, how they could be part of it, and what results it can have. It was fun, exhausting, rewarding, challenging, surprising and instructive in many

ways. A number of key figures deserve a big thank you from us; first of all, all you who participated! Without you The Last Mass Mail would not, evidently, have been possible. And what texts you wrote! They were a joy to edit and publish. Thank you also to Alice Maselnikova at Supermarket who was instrumental in making this possible. And an extra big thank you to Katharina Peter who not only made the amazing graphic design of the newspaper, but also helped us with InDesign and brought us Swiss chocolate! Kritiklabbet closes in June 2018 after two years of experimentation, but we'll all see each other again in places where criticism has found new paths.

Axel Andersson (editor, Kritiklabbet)
Hanna Svensson (producer, Kritiklabbet)

Kritiklabbet at Supermarket 2018

Kritiklabbet explores the future artistic, economic and technical dimensions of art criticism. We conduct experiments in the fields of esthetics, network economy and new digital expressions. Our voyage of discovery started in the spring of 2016 and will end in June 2018 after two years of exploring the postdigital public sphere.

Check out our webpage: www.kritiklabbet.se

What is The Last Mass Mail?

Kritiklabbet is carrying out an experiment in participative criticism and live editing at Supermarket 2018! The Last Mass Mail is the result of our process. We invite you, the visitors at the fair, to write down your reflections about an artwork or an exhibitor in a text 300-700 characters long in Swedish or English, and send it to us at redaktionen@kritiklabbet.se. What you hold in your hand is the result. As long the fair goes on, you have every chance to participate yourself! Kritiklabbet's editors will set the titles and write lead paragraphs where necessary. We will also edit the contributions lightly and correct spelling errors.